

2017 yılında Türkiye ekonomisi %7,4 büyüdü.

Türkiye ekonomisi geçtiğimiz yılın son çeyreğinde zincirlenmiş hacim endeksine göre bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %7,3 ile beklentiler paralelinde büyüdü. Bir önceki çeyrekte kaydedilen %11,1'lik büyüme %11,3'e, yılın ilk çeyreğindeki %5,3'lük büyüme de %5,4'e revize edildi.

2017 genelinde ise Türkiye ekonomisi %7,4 ile yılbaşındaki beklentilerin oldukça üzerinde büyüme kaydetti. Bu ay içerisinde de güncellenen sanayi üretimi endeksi 2017 yılı genelinde %8,9 artarak GSYH büyümesinin son dönemdeki tahminlerin bir miktar üzerinde gerçekleşebileceğine işaret etmişti.

2017'de yakalanan büyüme ivmesinde alınan tedbirlerin de desteğiyle iç tüketimde ve yatırımlarda yaşanan canlanma belirleyici oldu. 2017 yılında düşük baz etkisi de büyümenin yüksek düzeylere ulaşmasında rol oynadı. 2016'da büyüme %3,2 ile Türkiye'nin uzun dönemli ortalamasının ve potansiyel büyümesinin altında kalmıştı.

Türkiye ekonomisinin büyüklüğü 851 milyar USD.

Dünyanın en büyük 17. ekonomisi olan Türkiye ekonomisinin büyüklüğü 2017'de 3 trilyon TL'yi aşarken, USD cinsi GSYH yıllık bazda %1,4 oranında azalarak 851 milyar USD'ye geriledi. Kişi başı GSYH de bu dönemde %2,6 oranında düşerek 10.597 USD düzeyinde gerçekleşti.

Özel tüketim harcamaları...

Harcamalar yöntemine göre GSYH'ye bakıldığında özel tüketim harcamalarının yıl genelinde büyümeyi yukarı çeken temel unsur olduğu görülüyor. Son çeyrekte büyümeye 4,1 puan katkıda bulunan özel tüketim harcamaları yıl genelinde de 3,7 puan katkı sağladı. Şubat ayından yılın son çeyreğine kadar devam eden vergi indirimleri ile birlikte hanehalkının dayanıklı tüketim mali

harcamaları cari fiyatlarla yıl genelinde %24,1 ile son dört yılın en güçlü artışını sergiledi. Kamunun tüketim harcamaları ise bu dönemde büyümeye 0,7 puan ile sınırlı oranda katkıda bulundu.

2017 genelinde yatırım harcamalarında inşaat öne çıktı.

Özel tüketim harcamalarının ardından yatırım harcamaları 2017'de büyümeyi önemli ölçüde destekledi. Dördüncü çeyrekte inşaat yatırımları hız kesmekle birlikte yıl genelinde büyümeyi güçlü bir şekilde yukarı çekti. Zincirlenmiş hacim endeksine göre yılın 3. çeyreğinde yıllık bazda %15,7 artarak büyümenin kompozisyonuna ilişkin olumlu bir algı yaratan makine ve teçhizat yatırımları 4. çeyrekte %8,3 oranında yükseldi.

Net ihracat 4. çeyrekte büyümeyi aşağı çekti.

Dış ticaret açığının 2017'de yıllık bazda yükseliş eğiliminde olan petrol fiyatları ve güçlü altın ithalatıyla birlikte hızlı genişlemesi büyüme performansını zayıflatan bir faktör oldu. Net ihracat büyümeyi yılın son çeyreğinde ithalattaki artışa bağlı olarak 3,1 puan aşağı çekti. Yıl genelinde net ihracat 0,1 puan ile büyümeye oldukça sınırlı bir katkı sağladı.

Sanayi sektörü son yılların en olumlu performansını kaydetti.

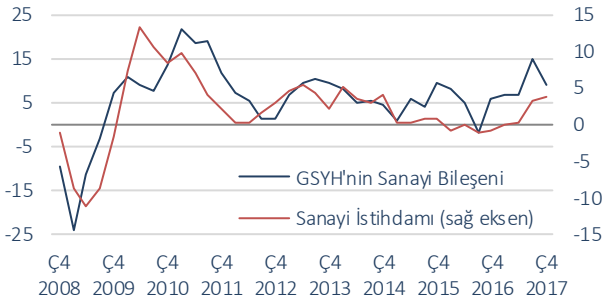
Üretim yöntemine göre GSYH verileri incelendiğinde tüm ana alt sektörlerin büyümeyi yıl genelinde desteklediği görülüyor. 2017 büyümesine en yüksek katkı turizmdeki toparlanmaya da bağlı olarak 4,1 puan ile hizmetler sektöründen gelirken, sanayi sektörü büyümeyi 1,8 puan yukarı çekti. Böylece sanayi sektörü geçtiğimiz yıl son altı yılın en güçlü performansını sergilemiş oldu. 2017'de sanayi sektöründeki genişlemenin istihdam rakamlarına da yansdığı görülüyor. Sanayi istihdamı 2017 yılının son çeyreğinde son üç yılın en hızlı artışını kaydetti.

Harcamalar Yöntemiyle Büyümeye Katkılar (2009 zincirlenmiş hacim endeksi)

(% puan)

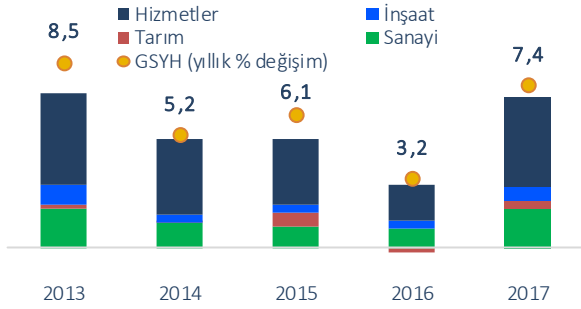
	2015					2016					2017				
	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Yıllık	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Yıllık	Ç1	Ç2	Ç3	Ç4	Yıllık
Tüketim	3,1	5,1	2,3	5,0	3,9	3,2	5,2	1,0	4,7	3,5	3,6	1,3	7,4	5,2	4,4
Özel	3,9	4,2	2,1	3,3	3,3	1,6	3,2	0,3	3,8	2,2	2,4	1,7	6,6	4,1	3,7
Kamu	-0,7	0,9	0,1	1,6	0,5	1,6	2,0	0,7	0,9	1,2	1,2	-0,4	0,8	1,1	0,7
Yatırım	1,0	3,9	2,5	3,2	2,7	1,8	0,6	0,1	0,4	0,7	0,9	2,0	3,8	1,8	2,2
Stok Değişimi	-0,2	-2,2	0,0	-1,7	-1,0	0,1	1,3	0,7	-0,7	0,3	-1,3	0,3	-0,3	3,4	0,7
Net İhracat	-0,4	0,4	1,0	1,1	0,6	-0,3	-2,1	-2,5	-0,1	-1,3	2,1	1,8	0,4	-3,1	0,1
İhracat	0,6	1,0	1,1	1,1	1,0	0,4	-0,4	-2,1	0,5	-0,4	2,3	2,4	3,7	1,9	2,6
İthalat	-1,0	-0,6	-0,1	-0,1	-0,4	-0,7	-1,7	-0,4	-0,7	-0,9	-0,2	-0,5	-3,3	-5,0	-2,4
GSYH	3,6	7,2	5,8	7,5	6,1	4,8	4,9	-0,8	4,2	3,2	5,3	5,4	11,3	7,3	7,4

GSYH'nin Sanayi Bileşeni ve Sanayi İstihdamı
(yıllık % değişim)

2017'de inşaat ve tarım sektörleri büyümeye sırasıyla 0,7 ve 0,3 puan katkı sağladı. Geçtiğimiz yıl tarım büyüme 0,2 puan aşağı çekmişti.

Üretim Yöntemiyle GSYH'ye Katkı
(% puan)

2018 yılı büyüme beklentimiz %4 civarında...

2017'de olduğu gibi 2018 yılında da politika yapıcılar tarafından alınan tedbirlerin büyüme üzerinde etkili olmasını bekliyoruz. Kamunun yeni ekonomik önlemleri çerçevesinde iç tüketim ve yatırımlar kanalıyla ekonomik aktivitenin olumlu performansını ivme kaybetmekle birlikte sürdürebileceğini öngörüyoruz. Bu doğrultuda Türkiye ekonomisinin 2018'de %4'ün bir miktar üzerinde bir büyüme sergileyebileceğini öngörüyoruz. Öte yandan, öncü göstergeler yılın ilk 2 ayı itibarıyla karışık bir görünüm sunuyor. Ocak ayı sanayi üretimi ve yılın ilk iki ayına ilişkin PMI verileri sanayi sektörünün yıla güçlü bir başlangıç yaptığı sinyalini verirken, dış ticaret açığındaki genişlemenin sürmesi ilk çeyrekte net ihracatın büyüme üzerindeki daraltıcı etkisinin artabileceğine işaret ediyor.

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem Bölüm Müdürü izlem.erdem@isbank.com.tr	İlker Şahin Uzman ilker.sahin@isbank.com.tr
Alper Gürler Birim Müdürü alper.gurler@isbank.com.tr	Gamze Can Uzman gamze.can@isbank.com.tr
H. Erhan Gül Müdür Yardımcısı erhan.gul@isbank.com.tr	Ayşim Kalkan Uzman Yardımcısı aysim.kalkan@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.